

	voor	college van burgemeester en schepenen
	van	Erik Mertens
	betreft	luchtkwaliteitsmetingen
Mortsel • technische dienst Liersesteenweg 1 • 2640 Mortsel tel: 03 444 18 43 • fax: 03 444 18 39 e-mail: erik.mertens@mortsel.be www.mortsel.be	datum	01-09-2006
	uur	
	aantal pagina's	(incl. deze)

De Vlaamse milieumaatschappij (VMM) voerde in juni en september 2003 op 13 verschillende plaatsen in Mortsel luchtkwaliteitsmetingen uit. Tussen september en december 2005 werden deze metingen herhaald om na te gaan welke impact de heraanleg van de Antwerpsestraat heeft gehad.

Volgende parameters werden gemeten:

- stikstofoxiden (NO_x)
- zwaveloxiden (SO₂)
- fijn stof (PM₁₀)
- koolstofmonoxide (CO)
- ozon
- polyaromatische koolwaterstoffen (PAK's)
- vluchtige organische componenten (VOC's)

Deze stoffen ontstaan bij het verbranden van brandstoffen (stookolie, aardgas, steenkool, diesel, benzine, LPG, hout, afval, ...) in bijvoorbeeld motoren van voertuigen en verwarmingsinstallaties. Deze stoffen vormen stuk voor stuk een bedreiging voor onze gezondheid en het leefmilieu.

Algemene conclusie

Inhoud rapport

VMM meldt dat 'de metingen voor en na de werken eenzelfde beeld opleveren, zowel voor stikstofoxiden (NO_x) als benzeen en benzeenafgeleiden (BTEX). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de aanhoudende filevorming de positieve effecten van het verminderd aantal weggebruikers teniet doet'.

Verder wordt gesteld dat 'uit vergelijking met andere meetstations en resultaten uit eerdere studies blijkt dat de gemeten resultaten in Mortsel vrij typisch zijn voor sterk verkeersbeïnvloede plaatsen'.

De hoogste concentraties worden gemeten in de Antwerpsestraat, gevolgd door de Statielei. In de rest van Mortsel worden lagere concentraties gemeten.

De normen voor stikstofoxiden (geldig vanaf 2010) en fijn stof PM₁₀ (geldig vanaf 2005) worden in de Antwerpsestraat overschreden. Dit probleem stelt zich langs alle drukke Vlaamse verkeerswegen.

Situatie Mortsel

De luchtkwaliteit in Mortsel is verre van goed en wordt duidelijk bepaald door het verkeer en in mindere mate door de gebouwverwarming en industrie. Hoewel technische maatregelen de situatie licht verbeteren, kunnen enkel structurele maatregelen (verminderd gebruik van de wagen, minder vrachtverkeer, een goede doorstroming van het verkeer aan een zo constant mogelijke snelheid, rationeel energieverbruik binnen de woning en andere gebouwen) leiden tot een fundamentele en blijvende verbetering van de luchtkwaliteit. Spijtig genoeg worden we nog steeds geconfronteerd met een stijgend aantal gemotoriseerde voertuigen op onze Vlaamse en Mortselse wegen. Tussen januari en augustus 2006 groeide het wagenpark maandelijks met 4.800 personenwagens aan. Het stijgend succes van dieselwagens (153.853 extra wagens van januari tot augustus 2006) zorgt voor bijkomende uitstoot van fijn stof PM₁₀.

Situatie Antwerpsestraat

Hoewel dit in het rapport niet wordt vermeld, zou de Antwerpsestraat met 2x2 rijstroken binnen 1 à 2 jaar ook volledig verzadigd zijn. Alleen zouden in deze straat dan dubbel zoveel wagens in de file staan en zou de

luchtkwaliteit in de Antwerpsestraat dus nog een stuk slechter zijn dan nu het geval is.

Bovendien is de Antwerpsestraat een vrij smalle straat met gesloten bebouwing aan beide zijden. Dit zorgt ervoor dat de uitlaatgassen zich minder snel kunnen verspreiden naar de omgeving. Dit betekent dat er in de Antwerpsestraat snel hoge concentraties aan vervuilende stoffen ontstaan. Dit type wegen is hierdoor niet geschikt als drukke doorgangsweg tussen Antwerpen, Lier en Mechelen.

Zelfs na de heraanleg van de Antwerpse ring stellen we steeds meer filevorming vast op de autosnelwegen E19, E313, A12, ... Dit leidt tot meer sluipverkeer en een stijgende belasting op het onderliggende wegennet in de ganse zuidrand van Antwerpen. Een typisch voorbeeld is de R11-Krijgsbaan die bij problemen op de autosnelwegen als bypass wordt 'misbruikt' waardoor de verkeersafwikkeling op het kruispunt Antwerpsestraat - R11 Krijgsbaan problematisch wordt.

Tot slot vormt het openbaar vervoer nog steeds geen volwaardig alternatief om het doorgaand autoverkeer uit de Antwerpsestraat te weren. De verdere uitbouw van het openbaar vervoer (o.a. tramlijn naar Boechout en Lier) blijft dan ook een noodzaak.

Metingen en normen

Meetomstandigheden

Door achterstand op de planning van de wegenwerken in de Antwerpsestraat, zijn er tijdens de meetperiode nog tal van werken uitgevoerd (plaatsing hekwerk en bomen, werken aan perrons en kruispunten, ...). Bovendien was de regeling van de verkeerslichten nog niet optimaal ingesteld en konden de talrijke Lijnbussen richting Lier, Duffel, Boechout, ... nog geen gebruik maken van de vrije tram- en busbaan. Deze factoren zorgden voor verhoogde filevorming en verontreiniging tijdens de meetperiode.

Normen

stikstofoxiden

De EU-grenswaarden voor stikstofoxiden (40 microgram/m³ als jaargemiddelde), geldig vanaf 2010, worden vrijwel zeker overschreden in de onmiddellijke omgeving van de Antwerpsestraat en andere drukke gewestwegen. In de Mortselse woonwijken die niet in de onmiddellijke omgeving van de gewestwegen zijn gesitueerd, wordt deze grenswaarde niet bereikt.

Uit metingen in Aalst, Antwerpen, Gent, Hasselt, Leuven en Oostende blijkt dat deze grenswaarden op verkeersintensieve locaties met weinig verspreidingsmogelijkheden voor de pollutie ook daar niet gehaald worden.

Zwavel dioxide

De gemeten concentraties zijn zeer laag en overschrijden de EU-grenswaarde niet.

Fijn stof PM10

De EU daggrenswaarde wordt zo goed als zeker overschreden. De EU jaargrenswaarde waarschijnlijk niet. Op andere verkeersintensieve locaties met weinig verspreidingsmogelijkheden voor de pollutie worden de daggrenswaarden eveneens overschreden.

Koolstofmonoxide

De gemeten waarden zijn laag en overschrijden de EU-grenswaarde niet.

Ozon

Aangezien de metingen in de herfst werden uitgevoerd zijn de ozonconcentraties vrij laag (minder zon en lagere temperaturen).

Benzeen en vluchtige organische koolwaterstoffen

De jaargrenswaarde van 5 microgram/m³ werd niet overschreden. De gemeten waarden zijn vergelijkbaar met die in andere stedelijke meetstations zoals Borgerhout.

Polyaromatische koolwaterstoffen (PAK's)

De streefwaarden worden niet overschreden. De gemeten concentraties zijn goed vergelijkbaar met deze gemeten op andere locaties in Vlaanderen.